

Ergenlerin Okula Bağlanmalarında Yaşam Doyumu, Pozitif ve Negatif Duyguların Yordayıcılık Rolü

Abdullah Ensar Uzun^{1*}

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Kayseri,
Türkiye
aensaruzun@gmail.com

*Sorumlu Yazar

Geliş tarihi: 09.05.2024
Kabul tarihi: 24.02.2025
Yayın tarihi: 30.04.2025

Özet: Araştırmanın amacı ortaöğretim kurumlarında öğrenci olan ergenlerin “okula bağlanmaları” üzerine “yaşam doyumu ve pozitif duygu – negatif duygu” durumlarının etkisinin tespit edilmesidir. Çalışma için “2023 – 2024 eğitim öğretim döneminde” veriler toplanmıştır. Örneklem grubu İstanbul ilinde ortaöğretim kurumlarında öğrenimlerine devam eden toplam 252 öğrencidir. Öğrencilerin cinsiyetleri 130 kadın ve 122 erkektir. Araştırma kapsamında örneklem grubunda yer alan bireylere öncelikle araştırmacılar tarafından oluşturulan “kişisel bilgi formu” uygulanmıştır. Ardından “Okula Bağlanma Ölçeği”, “Yaşam Doyumu Ölçeği” ve “Pozitif – Negatif Duygu Ölçeği” veri toplama amacı için kullanılmıştır. Araştırma için toplanan verilerin analizleri kapsamında öncelikle ölçeklerin güvenirlik analizi için “Cronbach’s Alpha” değerleri bulunmuştur. Daha sonra ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır. Katılımcılara ait istatistiki bulguların verilmesinin ardından korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Tüm bu işlemlerin sonucunda bağımlı değişken olan “okula bağlanmaya” bağımsız değişkenlerden “yaşam doyumu” ve “pozitif duygu” etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Ancak diğer bağımsız değişken “negatif duygunun” “okula bağlanmaya” etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin “yaşam doyumu” ve “pozitif duyguları” arttıkça “okula bağlılığın” artacağı görülmektedir. “Okula bağlanmaya” en çok katkı veren değişkenin ise “pozitif duygu” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelime: Okula Bağlanma, Yaşam Doyumu, Pozitif Duygu, Negatif Duygu

GİRİŞ

Ergenlik dönemi, bireyin bedensel, duygusal ve sosyal alanlarda çeşitli değişim süreçlerini deneyimlediği dinamik bir gelişim evresidir (Sugimura vd., 2023). Bu gelişim dönemi biyolojik, psikolojik ve sosyal yönden pek çok değişimi beraberinde getirmektedir. Ergenlik döneminde bireyler zamanlarının büyük bir bölümünü okullarda geçirmektedir. Sağlıklı bir gelişim süreci için öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmeleri kritik bir öneme sahiptir. Okula bağlanma süreci bireylerin davranışsal ve psikolojik gelişimlerini pozitif yönde destekler (Pehlivan ve Özgenel, 2020). Yapılan araştırmalar okula bağlanma düzeyinin yüksek olmasının kişinin gelişim sürecinde yaşanan sorunları azalttığını göstermektedir (Kale ve Demir, 2021). Okula bağlanma sürecini başarı ile atlatan birey okulda kurduğu ilişkilerden doyum alır. Fakat okula bağlanma konusunda zorluklar yaşayan bireyler genellikle kendilerini yalnız hisseder (Johnson vd., 2001). Okula bağlanma kavramını Hirschi’ nin (1969) “Sosyal Kontrol Teorisi” ile açıklamaktadır. Bu kurama göre bireyler bağlanma süreçlerini sadece aile bireyleri ile değil toplumun diğer dinamikleri ile de gerçekleştirmektedir. Bu dinamiklerden birisi eğitim kurumlarıdır. Bireyler okullarda sosyal ve duygusal olarak diğer kişiler ile bağ kurar. Kurulan bu bağlar öğrencilerin kendi tutum ve davranışları ile diğer bireylerin tutum ve davranışlarını karşılaştırmasına imkân sağlar. Yapılan kıyaslama sonucunda kişi toplumsal normlara uygun davranışlar sergileyerek sosyal uyumu yakalamış olur. Okula bağlanma çeşitli faktörler içermektedir. Bunlar ise öğretmenlerin gelişim ihtiyaçlarına göre öğrencileri desteklemesi, öğrencilerin okulu sevmeleri ve öğrencilerin arkadaşları ile iletişim kurmalarıdır. (Libbey, 2004). Okula bağlanma sonucunda kişi kendisini okula ait hisseder ve mutlu olur (Mouton vd., 1996). Okula bağlanmayı kolaylaştıran çeşitli faktörler vardır. Bunlar eğitimcilerin sosyal desteği, okulda bulunan akranların sosyal desteği, okulun öğrencilerin beklentilerine uygun eğitim vermesi, akademik faaliyetlerin dışında sosyal ve kültürel olarak öğrencilerin desteklenmesi olarak sıralanabilir (Blum, 2005; Mouton vd., 1996; Nichols, 2008; Soyyiğit, 2022). Okula bağlanma bireylerin gelişim sürecinde farklı dinamiklerden etkilenebilir. Bunlardan bi tanesi yaşam doyumudur.

“Okula bağlanma” düzeyi üst seviyede olan bireylerin “yaşam doyumlarının” yüksek olduğu çeşitli araştırmalar sonucunda ortaya konmuştur (Çakar ve Karataş, 2017; Gilman ve Huebner, 2006; Suldo ve

Shaffer, 2008; Özdemir ve Koruklu, 2013). Neugarten vd., (1961) kişinin mevcut durumu ve yaşamından beklentilerinin karşılaştırılması sonucunda elde edilen sonuç olarak ifade edilmiştir. Bir başka tanıma göre ise yaşam doyumu kavramı bireylerin mevcut sahip olduğu olanaklar ile arzu ettiği olanaklar arasında oluşan fark sonucunda oluşan duygu olarak tanımlanmıştır. Bireyin yaşam sürecine ilişkin doyumlarını belirten bilişsel yönde pozitif veya negatif değerlendirmeleridir (Diener ve Diener, 1996). Bireylerin geçmiş yaşantıları, şimdiki yaşantıları ve gelecek beklentilerini mevcut yaşam doyumu düzeyleri etkilemektedir (Diener vd., 1999; Flanagan, 1978; Myers ve Diener, 1995). Yaşam doyumu kavramı iş doyumu (Dikmen, 1995), tükenmişlik (Ünal vd., 2001); psikolojik iyi oluş (Demir vd., 2021); psikolojik ihtiyaçlar (Çivitçi, 2012), okula bağlanma (Çakar ve Karataş, 2017) ve daha pek çok kavramı etkilemektedir. Bu çalışma ergen bireyler üzerinde yapıldığı için ve ergenlerin zamanının büyük bölümünün okulda geçtiği düşünüldüğünde yaşam doyumu kavramının okula bağlanma üzerinde olan etkisi araştırmacı tarafından değerlendirilecektir.

Okula bağlanma düzeyinin duygusal eğilimlere göre şekillenip şekillenmediğini görebilmek için araştırma kapsamında “pozitif duygu” ve “negatif duygu” kavramları ele alınmıştır. Çok boyutlu olarak duygusal eğilimin değerlendirildiği araştırmalarda “pozitif duygu” ve “negatif duygu” ilk iki boyut olarak karşımıza çıkmaktadır (Diener vd., 1985; Watson vd., 1984). Karşılaşılan yaşantılar sonucunda psikobiyolojik duyarlılık ve psikodinamik duyarlılık yapılarına bağlı olarak kişiler tarafından ödül ve ceza geri bildirimlerine ilişkin verilen tepkiler pozitif duygunun ve negatif duygunun oluşmasını sağlar (Watson ve Tellegen, 1985). Negatif duygu “gerginlik, sinirlilik, öfke vb.” duyguları ifade eder. Pozitif duygular ise “mutluluk, huzur vb.” gibi duyguları ifade eder (Crowford ve Henry, 2004). Pozitif duygu yaşayan kişiler genellikle güvene dayalı ilişkiler kurabilir, karşılaşılan olaylara pozitif yorumlar ve değerlendirmeler yapar. Negatif duygu yaşayanlarda ise pozitif duygu durumunda oluşan süreç tam ters biçimde şekillenir (Lyubomirsky vd., 2005). “Pozitif” ve “negatif” duygular birbirinden tamamen bağımsızdır. “Mutlu” hissedenen birinin hayatında hiç “mutsuz” olmayacağı yorumu yapılamaz (Russell ve Carroll, 1999; Kuyumcu, 2013). Bireylerin yaşadıkları pozitif ve negatif duygular her gelişim görevinin yerine getirilmesi sürecinde önem kazanır. Örneğin ergenlik döneminde okula bağlanma sürecinin sağlıklı olabilmesi için okula dair pozitif duyguların hissedilmesi önem kazanır.

Ergenlik döneminde öğrencilerin sıklıkla okula bağlanma sürecinde çeşitli sorunlar yaşadığı yapılan araştırmalarda görülmektedir (Şahan ve Duy, 2017; Bellici, 2015; Kennedy ve Kennedy, 2004). Ergenlik döneminde yaşanan okula bağlanma sürecinin sağlıklı olabilmesi için öğrencilerin okula ilişkin bakış açılarının daha olumlu yöne çekilmesi, okulda yaşadığı pozitif duyguların artması ve negatif duyguların azaltılması yani yaşam doyumlarının yükseltilmesinin faydalı olacağı araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur (Abraham ve Kerns, 2013; Bergin ve Bergin, 2019; Borelli vd., 2010; Chang vd., 2020). Bu çalışmalar dikkate alınarak “pozitif ve negatif duygu” ve “yaşam doyumu” arasında ilişki olduğu araştırmacılar tarafından düşünülmektedir.

“Okula bağlanma” ile “yaşam doyumu” ve “pozitif- negatif duygu” kavramlarının bir arada ele alındığı literatürde sınırlı sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Araştırma bu açıdan alan yazında araştırmacı tarafından tespit edilen bir eksikliği giderecektir. Araştırma sonucunda ayrıca aşağıda yer alan sorulara bilimsel yöntemler kullanılarak yanıt alınması hedeflenmektedir.

1. “Okula bağlanma”, “pozitif ve negatif” duygu durumları arasındaki ilişki düzeyi nedir?
2. “Okula bağlanma” ve “yaşam doyumu” arasındaki ilişki düzeyi nedir?
3. “Okula bağlanma”, “pozitif ve negatif” duygu durumunu ne düzeyde yordamaktadır?
4. “Okula bağlanma”, “yaşam doyumunu” ne düzeyde yordamaktadır?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmanın amacı, ergenlerin okula bağlanmalarında; yaşam doyumu, pozitif ve negatif duyguların yordayıcılık rolünün incelenmesidir. Araştırma, “iki veya daha fazla değişken” içerdiği ve değişkenler arasında birlikte değişimin olup olmadığını ortaya koymayı amaçladığı için ilişkisel tarama

modelinde tasarlanmıştır (Karasar, 2011). Araştırmanın bağımlı değişkeni, “okula bağlanma”; bağımsız değişkenleri ise “yaşam doyumu” ve “pozitif – negatif duygu” dur. Çalışma, ergenlik döneminde olan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya dahil edilme ölçütü olarak araştırmacılar tarafından ilk olarak “bir psikiyatrik tanı almamış olması durumu” belirlenmiştir. İkinci olarak “12-16 yaş aralığında olmak ölçütü” koyulmuştur. Üçüncü ve son olarak “örgün eğitim kurumlarında ortaöğretim seviyesinde öğrenimine devam ediyor olmak” kriteri belirlenmiştir.

Çalışma Grubu/ Evren- Örneklem

Araştırmanın hedef evreni Türkiye Cumhuriyeti’nde ortaöğretim düzeyinde eğitimine devam eden tüm öğrencileridir. Araştırmanın örneklem grubunu 2023-2024 eğitim öğretim döneminde İstanbul ilinde öğrenci olan “9. (88 öğrenci) sınıf”, “10. (103 öğrenci) sınıf” ve “11. (61 öğrenci) sınıf” toplam 252 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin “130 tanesi kız ve 122 tanesi erkektir.” Örneklem grubunda yer alacak bireylerin seçilebilmesi için daha önceden belirlenen liste üzerinden kura çekilerek katılımcılar çalışmaya dahil edilmiştir (Karasar, 2011).

Katılımcılara Ait Tanımlayıcı İstatistikî Bulgular

Katılımcılara ait “tanımlayıcı istatistikî bulgular Tablo 1’de” gösterilmiştir. Çalışmaya katılan “252 öğrencinin” “%51,6’sı kız” ve “%48,4’ü ise erkektir.” Sınıf dağılımları incelendiğinde; %34,9’u 9. sınıf, %40,9’u 10. sınıf ve %24,2’si ise 11. sınıftır.

Tablo 1

Katılımcılara Ait Tanımlayıcı İstatistikî Bulgular

Değişken	Kategori	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	130	51,6
	Erkek	122	48,4
Sınıf	9. sınıf	88	34,9
	10. sınıf	103	40,9
	11. sınıf	61	24,2
	Toplam	252	100

Öğrencilere uygulanan ölçeklere ilişkin “tanımlayıcı istatistikî bulgular” incelenmiş olup, Tablo 2’de gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden alınan verilere göre; “Yaşam Doyumu Ölçeği ortalama puanı 17,34, standart sapma değeri 7,28, hesaplanan en küçük değer 5 ve en büyük değer 35” olarak bulunmuştur. Öğrencilerin “Pozitif Duygu” ortalama puanı “30,19 standart sapma değeri 9,56, hesaplanan en küçük değer 10 ve en büyük değer 50’dir.” Öğrencilerin “Negatif Duygu” ortalama puanı “34,16, standart sapma değeri 9,08”, hesaplanan “en küçük değer 10 ve en büyük değer 50’dir.” “Okula Bağlanma Ölçeği” ortalama puanı “40,37, standart sapma değeri 13,16, hesaplanan en küçük değer 13 ve en büyük değer 65’dir.”

Tablo 2*Öğrencilere Uygulanan Ölçeklere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikî Bulgular*

Ölçekler	N	Min.	Max.	Ort.	S.S
“Yaşam Doyumu Ölçeği”	252	5	35	17,34	7,28
“Pozitif Duygu”	252	10	50	30,19	9,56
“Negatif Duygu”	252	10	50	34,16	9,08
“Okula Bağlanma Ölçeği”	252	13	65	40,37	13,16

“Min.: Minimum, Max.: Maximum, Ort.: Ortalama, S.S: Standart sapma”

Veri Toplama Aracı**Kişisel Bilgi Formu**

Araştırma kapsamında araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından “kişisel bilgi formu” hazırlanmıştır. “Kişisel Bilgi Formu” ile katılımcıların “öğrenim gördükleri sınıf düzeyi”, “yaşları” ve “cinsiyetleri” gibi bilgileri öğrenilmiştir.

Okula Bağlanma Ölçeği Lise Formu

“Çocuk ve Ergenlerde Okula Bağlanma Ölçeği Lise Formu” geliştirme çalışmaları Hill (2005) tarafından yapılmıştır. Ölçme aracı toplam 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin toplam üç alt boyutu vardır. Bunlar “öğretmen alt boyutu”, “arkadaş alt boyutu” ve “okula bağlanma alt boyutudur”. Ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması Savi (2011) tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan güvenirlik analizi sonucunda “Cronbach Alpha” iç tutarlık katsayısı “.91”, iki yarı test güvenirliğinin ise “birinci yarı için .80”, “ikinci yarı için .74” olarak hesaplanmıştır (Savi Çakar ve Karataş, 2017).

Yaşam Doyumu Ölçeği

Diener, Emmons, Laresen ve Griffin (1985) tarafından bireylerin yaşam doyumu düzeylerini tespit etmek için geliştirilmiştir. Ölçme aracı toplam 5 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 7’li kert tipinde derecelendirilmiştir. Yaşam doyumu toplam puan üzerinden değerlendirilir ve alt boyutu yoktur. Ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması Köker (1991) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin güvenirliğine yönelik yapılan analizler sonucunda “Cronbach-alfa guvenirlik katsayısı $\alpha=0.76$ ” olarak elde edilmiştir. Bu çalışmada “iç tutarlılık katsayısı ise $\alpha=0.77$ ” olarak bulunmuştur.

Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği

Bireylerin pozitif ve negatif duygu düzeylerini belirlemek için Watson vd. (1988) tarafından geliştirilme çalışmaları yapılmıştır. Ölçek toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçme aracı “pozitif duygu” ve “negatif duygu” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmuştur. Ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması Gençöz (2000) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin uyarlama çalışmasında “Cronbach Alfa” iç tutarlık katsayısı “negatif duygu için $\alpha=0.83$ ”, “pozitif duygu için $\alpha=0.86$ ” bulunmuştur. Bu çalışmada iç tutarlılık katsayıları “olumlu duygu için $\alpha=0.81$ ”, “olumsuz duygu için $\alpha=0.78$ ” olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma sürecinin planlanmasının ardından araştırmacılar tarafından “etik kurul onayı” alınmıştır. “Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan” “2024.05” numaralı başvuru sonucunda araştırmacının etik açıdan uygun olduğu raporu 02.05.2025 tarihinde çıkarılmıştır.

Veri toplama sürecinde belirlenen okullardan gerekli izinler alınmıştır. Araştırmacılar tarafından okullar yüz yüze ziyaret edilerek önceden aday sayısınca çoğaltılmış olan veri setleri gönüllü öğrencilere uygulanmıştır. Uygulama sürecinden önce öğrencilerden ve ailelerinden bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır. Veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra verilerin analizi için araştırmacılar tarafından IBM SPSS İstatistik 26 versiyonu kullanılmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Araştırmada, “Yaşam Doyumu Ölçeği”, “Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği” ve “Okula Bağlanma Ölçeğine” ilişkin güvenirlik analizi yapılmıştır. “Cronbach’s Alpha” değerleri Tablo 3’de gösterilmiştir. Yapılan güvenirlik analizlerinde “ α değerlerinin 0,70 üzeri” olması gerekir (Pallant, 2020). Bu değere göre “araştırmada kullanılan tüm ölçek ve alt boyutlarının” değerlerinin istenilen seviyede olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 3

Çalışmada Kullanılan Ölçek ve Alt Boyutlarının Cronbach’s Alpha Değerleri

Ölçekler	Cronbach's Alpha	N	Çarpıklık		Basıklık	
			İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
“Yaşam Doyumu Ölçeği”	0,828	5	252	,012	,153	-,568
“Pozitif Duygu”	0,872	10	252	-,423	,153	-,178
“Negatif Duygu”	0,841	10	252	,439	,153	,598
“Okula Bağlanma Ölçeği”	0,774	14	252	-,521	,153	-,242

Çalışmada katılımcıların kategorik değişkenleri “sayı ve yüzde” olarak hesaplanmıştır. “Sayısal değişkenlerde normal dağılım çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanarak bulunmuş olup Tablo 3’te gösterilmiştir.” Normal dağılımda “çarpıklık değerlerinin $\pm 1,5$ arasında” olması beklenmektedir (Tabachnick ve Fidel, 2013). Bu kapsamda Tablo 3’teki “ölçek ve alt boyutlarının normal dağılıma uyduğu” görülmüştür.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin uygulanması sonucunda ulaşılan verilerin normal dağılım özelliklerini taşıdığı için “parametrik testler” tercih edilmiştir. Korelasyon analizinde “Pearson testleri” kullanılmıştır. Korelasyon katsayısı; “0.00-0.30 arası düşük”, “0.30-0.70 arası orta” ve “0.70-1.00 arası ise yüksek düzeyde” bir ilişki olduğu değerlendirilir (Büyüköztürk, 2020). Öğrencilerin “okula bağlanma” sürecine etki eden faktörlere yönelik “çoklu regresyon analizi” yapılmıştır. Bu modeldeki “çoklu regresyon analizi” uygulamasında, “bağımsız değişkenler” ile “bağımlı değişken” arasındaki ilişkinin “doğrusal olup olmadığı” saçılım grafiklerine bakılarak belirlenmiştir. Puanlarının normal dağılım gösterip göstermedikleri “histogram ve Normal P-P Plot Grafiği” incelenerek karar verilmiştir. Model hem doğrusallık varsayımını hem de normal dağılım varsayımlarını yerine getirmiştir. Tüm çalışmada “anlamlılık düzeyleri 0,05 ve 0,01 değerleri” dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilere Uygulanan Değişkenler ve Alt Boyutları Arasındaki İlişki Düzeyleri

Öğrencilere uygulanan ölçek ve alt boyutları arasındaki ilişki düzeyleri incelenmiş olup, Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

Katılımcılara Uygulanan Değişkenler ve Alt Boyutları Arasındaki Korelasyonel İlişkiler

Ölçekler	Katsayı	YDÖ	PD	ND	OB
“Yaşam Doyumu Ölçeği”	r	1			
	p				
“Pozitif Duygu”	r	,539**	1,00		
	p	0,000			
“Negatif Duygu”	r	-,306**	-,582**	1,00	
	p	0,000	0,000		
	r	,358**	,479**	-,342**	1
	p	0,000	0,000	0,000	
“Okula Bağlanma Ölçeği”	p	0,000	0,000	0,000	

*“*p<0,05, **p<0,01, r: Korelasyon katsayısı”*

Kısaltmalar: YDÖ; Yaşam Doyumu, PD; Pozitif Duygu, ND; Negatif Duygu, OB; Okula Bağlanma

Öğrencilerin “YD” ile “PD” ve “OB” arasında orta düzeyde pozitif ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Öğrencilerin “PD” ile “YD” ve “OB” arasında orta düzeyde pozitif ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Öğrencilerin “ND” ile “YD”, “PD” ve “OB” arasında orta düzeyde negatif ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Öğrencilerin “OB” ile “YD” ve “PD” arasında orta düzeyde pozitif ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu sonuçlar incelendiğinde; öğrencilerin “PD” ve “YD” arttıkça, okula bağımlılıklarının artacağı görülmüştür. Ancak öğrencilerin “ND” arttıkça, okula bağımlılıklarının da azalacağı görülmüştür.

Okula Bağlanmada; Yaşam Doyumu, Pozitif ve Negatif Duyguların Yordayıcılık Rolü

Çalışmada öğrencilerin “Okula Bağlanmaları Üzerine Yaşam Doyumları, Pozitif Duygu ve Negatif Duygularının etkisi çoklu regresyon analizi ile incelenmiştir. Modelde “Yaşam Doyumu”, “Pozitif Duygu” ve “Negatif Duygu” bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. Bağımsız değişkenler ile kurulan çoklu regresyon analizinde modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür, $F(3,248) = 27,50$, $p=0,000$, $p<0,01$. Çalışmaya dahil edilen bağımsız değişkenler Öğrencilerin okula bağlanmalarındaki değişimlerin %25’ini açıklamaktadır (Tablo 5).

Tablo 5

Öğrencilerin Okula Bağlanmaları Üzerine Etki Eden Faktörlere Yönelik Çoklu Regresyon Analizi

Değişken	B	Std. hata	β	T	p	Tolerance	VIF
Sabit	26,361	5,554		4,747	0,000		
Yaşam Doyumu (YD)	0,256	0,118	0,142	2,169	0,031*	0,710	1,409
Pozitif Duygu (PD)	0,476	0,105	0,346	4,528	0,000**	0,518	1,931
Negatif Duygu (ND)	-0,141	0,098	-0,097	-1,436	0,152	0,662	1,512

R=0,500

R²=0,250

F(3,248)=27,50, p=0,000, p<0.01

*Bağımlı değişken: Okula Bağlanma, *p<0,05, **p<0,01*

Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, bağımsız değişkenlerden “YD” ve “PD” etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Ancak “ND” etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Bu modelde, öğrencilerin “YD” ve “PD” arttıkça öğrencilerin “OB” artacağını göstermektedir. “OB” en önemli etkinin öğrencilerin “PD” olduğu görülmüştür. Bu tabloya göre, bağımsız değişkenler (YD, PD, ND) birlikte toplam varyansın %25’ini açıklamaktadır. Bu bilgi, R² (R-kare) değerinden elde edilir.

Başka bir ifadeyle modeldeki tüm değerler sabit tutulduğunda “YD” ve “PD” bir puan artışı, öğrencilerin “OB” sırasıyla; 0,142 ve 0,346 kat artış yaşanılacağı görülmüştür. “Regresyon analizleri sonuçlarına göre öğrencilerin “OB” etki eden faktörlere ilişkin regresyon eşitliği (matematiksel model) aşağıda verilmiştir.”

$$OB=26,361+0,256YD +0,476PD$$

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre, bağımsız değişkenlerden yaşam doyumunun bağımlı değişken olan okula bağlanma sürecine etkisinin pozitif ve anlamlı olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda ulaşılan başka sonuç ise bağımlı değişken olan okula bağlanma sürecine pozitif duygunun etkisinin pozitif ve anlamlı olduğu görülmüştür. Ancak okula bağlanma sürecine negatif duygunun etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Bu modelde, öğrencilerin yaşam doyumunu ve pozitif duyguları arttıkça öğrencilerin okula bağlılığının artacağını göstermektedir. Okula bağlılığa en önemli etkinin öğrencilerin pozitif duygusu olduğu görülmüştür. Araştırmanın bu bölümünde araştırma sonuçları literatürde yer alan diğer araştırmalar ile karşılaştırılıp benzer ve farklı yönleri ele alınmıştır.

Araştırmanın ilk sonucuna göre yaşam doyumunun, okula bağlanma sürecine etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Çıkrıkçı ve Özen (2020) yapmış oldukları araştırma ile okula bağlanma, “akademik erteleme ve yaşam doyumunu” arasındaki ilişkileri ve akademik ertelemenin aracılık etkisini incelemişlerdir. Okula bağlanmanın yaşam doyumunun artmasına katkıda bulunduğunu araştırma sonucunda raporlamışlardır. Bu çalışmanın yaşam doyumunun, okula bağlanma sürecine etkisinin anlamlı olduğu sonucu düşünüldüğünde her iki araştırmanın sonuçları benzer özellikler içermektedir. Her iki araştırmanın bir diğer ortak yönü ise ergen gruplarına uygulanmış olmasıdır. Çakar ve Karataş (2017) araştırmaları ergenlerin benlik saygısı, “okul öfkesi ve yaşam doyumunun okula bağlanmayı” yordayıp yordamadığını incelemişlerdir. Araştırma ile yaşam doyumunun yüksek olmasının okula bağlanma sürecini olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın sonucu dikkate alındığında Çakar ve Karataş (2017) araştırmaları ile sonuçların benzerlik gösterdiği görülmektedir. Elmore ve Huebner (2010) ortaokul öğrencilerine yönelik olarak araştırma planlamışlardır. Boylamsal desende yapılan çalışma sonucunda okula bağlanma sürecini pozitif yaşam deneyimlerinin yani yaşam doyumunun olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Elmore ve Huebner (2010) araştırması yaşam doyumunun okula bağlanma sürecini olumlu etkilediği sonucu açısından bu araştırma ile benzer özelliklere sahiptir. Elmore ve Huebner (2010) araştırması boylamsal desende olması ve ortaokul öğrencilerine yönelik olarak yapılması nedeni ile bu araştırma ile bu araştırmadan farklılık göstermektedir. Oberle vd., (2011) araştırmalarında erken ergenlik döneminde yaşamdan doyumunu, iyimserlik ve okuldaki ekolojik varlıklar (okula bağlılık), mahalle (algılanan mahalle desteği), aile (algılanan ebeveyn desteği) ve akran grubu (olumlu akran ilişkileri) ilişkilerini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda okula bağlanma ile yaşam doyumunu arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma ile ulaşılan yaşam doyumunun okula bağlanma sürecini etkilediği durumu dikkate alındığında Oberle vd., (2011) araştırması ile bu araştırma sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Bu iki araştırma örneklem grupları açısından farklılık göstermektedir. Oberle vd., (2011) araştırması ortaokul öğrencilerine yapılmıştır. Bu araştırma ise lise öğrencilerine yönelik olarak yapılmıştır. Lucktong vd. (2017) yapmış oldukları araştırma ile Tayland’da yaşayan 1360 ergen arasında “bağlanmanın (ebeveynler, akranlar ve okul) ve benlik saygısının psikolojik iyi oluş (yani toplam psikolojik zorluklar, dışsallaştırma sorunları, içselleştirme sorunları, olumlu sosyal davranışlar ve yaşam doyumunu)” üzerindeki önemini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda okula bağlanmanın yaşam doyumuna aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Lucktong vd. (2017) araştırmaları ile bu çalışma sonuçları açısından benzer niteliklere sahiptir. Her iki araştırma da ergenler üzerine yapılmış olup Lucktong vd. (2017) araştırmaları örneklem sayısı

açısından bu çalışmadan çok daha geniş bir kitle üzerinde yapılmıştır. Varela vd., (2024) Şili’ de yaşamını devam ettiren 1697 öğrenciye yönelik olarak bir çalışma planlamışlardır. Kovitality ve yaşam doyumu: zorbalık deneyimlerinin ve bunların okula bağlanma ile ilişkilerinin çok düzeyli bir analizi konulu çalışmaları sonucunda okula bağlanma sürecinin öğrencilerin yaşam doyumlarından olumlu etkilendiğini bulmuşlardır. Varela vd., (2024) araştırması bu çalışma ile benzer sonuçlara sahiptir. Her iki araştırma sosyokültürel olarak birbirine farklı bölgelerde yapılmış olmasına rağmen benzer sonuçlar vermesi durumu araştırmacı tarafından önemli görülmektedir. Özdemir ve Koruklu (2013) ilk ergenlik döneminde “anne ve babaya bağlanma, okula bağlanma – yaşam doyumu” ilişkisini ele almışlardır. “Okula bağlanmanın ana-babaya bağlanma ile yaşam doyumu” arasında kısmi aracılık rolü olduğu araştırma sonucunda bulunmuştur. Özellikle okula bağlanma ve yaşam doyumu arasındaki ilişki değerlendirildiğinde Özdemir ve Koruklu (2013) araştırması ile bu çalışmanın sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Katılımcıların özellikleri açısından bakıldığında Özdemir ve Koruklu (2013) araştırması ortaokul öğrencilerine yönelik yapılmış olup bu araştırma lise öğrencilerine yönelik tasarlanmıştır. Değirmenci ve Mağden (2017) Türkiye’de yaşayan hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan ergen bireyler üzerinde yapmış olduğu araştırma bulgularına göre “okula bağlanma ile yaşam doyumu” arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Değirmenci ve Mağden (2017) çalışması ile bu çalışmanın sonuçları benzer bulgulara sahip olduğu görülmektedir. Demir ve Yıldız (2023) araştırmaları sonucunda ortaokul Öğrencilerinde yaşam doyumuna okula bağlanmanın aracılığını incelemiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre “öz-yeterlik, okula bağlanma ve yaşam doyumu” arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Değirmenci ve Mağden (2017) çalışması bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Araştırmanın bu sonucunun literatürde yer alan diğer araştırmalar ile aynı doğrultuda olduğu ve bu değişkenler ile ilgili sınırlı sayıda araştırma olduğu araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bir diğer sonuç ise okula bağlanma sürecine pozitif duygunun etkisinin anlamlı olduğudur. Chang vd., (2020) araştırmalarında pozitif duygu ve kişilerarası ilişkilerin lise atletizm sınıfı öğrencilerinin okul yaşamına uyumlarına etkisini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda pozitif duygunun, kişilerarası ilişkiler yoluyla öğrencilerin okul yaşamına uyumunu olumlu biçimde etkilediğini ortaya koymuştur. Chang vd., (2020) araştırması ve bu çalışma sonuçları açısından benzerlik göstermektedir. Her iki araştırma ergen gruplarına yapılmıştır. Fakat Chang vd., (2020) araştırmasının örneklem grubu 800 öğrenciye ulaştığı için bu araştırmaya göre örneklem sayısı açısından oldukça fazladır. Huang (2014) Tayvan’da yapmış olduğu bir araştırma sonucunda öğrencilerin yaşadıkları pozitif duyguların öğrenci kulüplerine katılım sürecinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Huang (2014) çalışması ile bu çalışma pozitif duyguların öğrencilerin okul veya öğrenci kulüplerine katılımı etkilediği ve bağlanmayı desteklediği sonuçları açısından birbirlerini destekler niteliktedir. Wu (2010) ortaokul öğrencilerinin pozitif duygu yaşamalarının okul yaşamına uyumlarını artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Okula bağlanmanın okul uyumu ile bağlantılı bir kavram olduğunu (Amai, 2020) göz önüne aldığımızda her iki araştırmanın sonuçları benzer niteliklere sahiptir. Bergin ve Bergin (2009) araştırmaları sonucunda okulda güvenli bağlanma daha fazla duygusal düzenleme, sosyal yeterlilik ve zorlukları üstlenme isteğiyle ve daha düşük düzeyde DEHB ve suç işlemeyle ilişkilidir sonucuna ulaşmışlardır. Duygusal düzenleme, sosyal yeterlilik ve zorlukları başarma istediğinin pozitif duygular ile ilişkili olduğu göz önüne alındığında (Fredrickson ve Cohn, 2008) Bergin ve Bergin (2009) çalışması bu çalışma ile ortak sonuçlara sahiptir. Araştırmanın bu sonucunun doğrudan veya dolaylı yönden literatürde yer alan diğer araştırmalar ile benzer sonuçlara sahip olduğu araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bir başka sonuca göre, okula bağlanma sürecine negatif duygunun etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Savi Çakar ve Karataş (2017) araştırmalarında ergenlerin “benlik saygısı, okul öfkesi ve yaşam doyumunu okula bağlanmanın” yordayıcısı olarak incelemiştir. Araştırma sonucunda negatif duyguların okula bağlanma sürecini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonucunda ise negatif duygunun okula bağlanma sürecinde etkisinin olmadığı görülmüştür. Savi Çakar ve Karataş (2017) çalışması ile bu çalışma sonuçları açısından farklılık göstermektedir. Cui ve To (2021) araştırmalarında kırsal bölgelerden kentlere göç sürecinde zorlanma ve zorbalık uygulamasında: olumsuz duyguların zorbalığa karşı tutum ve okula bağlanma sürecinde aracı rolünü ele almışlardır. Çalışma sonucunda negatif duyguların okula bağlanma üzerinde olumsuz etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat bu araştırma sonucunda negatif duygu okula bağlanmayı etkilemediği görülmüştür. Cui ve To (2021) araştırmaları ile bu çalışma sonuçları açısından farklı özelliklere sahiptir. Gören (2017) araştırması sonucunda “çocuk ve ergenlerin okula bağlanma süreçlerinde akran inançları ve duygu zorbalığı ilişkisini” incelemiştir. Araştırma sonucunda duygu zorbalığı yani olumsuz duyguların okula bağlanmayı olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Gören (2017) araştırması ile bu çalışma sonuçları açısından farklılık göstermektedir. Gümüštepe

(2019) araştırmasında, çocuklarda bağlanma kaygısı ile bağlanma kaçınması gibi olumsuz duyguların artıkça okula bağlanma durumunun olumsuz yönde etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada negatif duygunun okula bağlanma ile anlamlı ilişkisinin olmadığı düşünüldüğünde Gümüştepe (2019) araştırması ile bu çalışma farklı sonuçlara ulaşmıştır. Altınsoy ve Özyer (2018) araştırmaları sonucunda umutsuzluk ve yalnızlık gibi olumsuz duyguların okula aidiyet durumunu etkilediği ve aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın ise negatif duyguların okula bağlanmayı etkilemediği sonucu düşünüldüğünde Altınsoy ve Özyer (2018) araştırması ile bu çalışma sonuçları açısından farklılık göstermektedir. Balak (2017) araştırmasında “ilkokul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri, akran zorbalığı ve okula aidiyet duyguları arasındaki ilişkiyi” incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin negatif duyguları içeren “zorbalık eğilimi düzeyleri ile okula aidiyet duyguları arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki” bulunmuştur. Bu çalışmada negatif duygular ile okula bağlanma arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Balak (2017) araştırması ile bu çalışma sonuçları açısından farklılık göstermektedir. Yalçıran (2017) araştırmasında lise öğrencilerinde olumsuz duyguları içeren “siber zorbalığa maruz kalma ve okula bağlanma arasındaki ilişkini” incelemiştir. Araştırma sonucunda bu çalışmadan farklı olarak olumsuz duygular içeren siber zorbalık ile okula bağlanma arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucu literatürde yer alan diğer araştırmalardan farklılık göstermiştir. Örneklem gruplarının farklı olması, örneklem sayısının farklı olması, bazı araştırmalarda yaş gruplarının farklı olması bu durum üzerinde etkili olabilir.

“Tüm çalışmalar ile bu çalışmanın sonuçları” değerlendirildiğinde araştırmacılar tarafından birtakım öneriler getirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okula bağlanma kavramı ile ilgili çalışmalara bakıldığında farklı değişkenler ile okula bağlanma ilişkisini içeren yeni çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmüştür. Örneğin bu araştırma sonucunda yaşam doyumu ve pozitif duygunun okula bağlanma üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fakat negatif duygunun okula bağlanma üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. Literatürde yer alan bir boşluk bu araştırma sonucu ile doldurulmaya çalışılmıştır. Fakat okula bağlanma çok geniş bir konudur. Farklı pek çok kavram ile ilişkisi olabilir. Okula bağlanma ile farklı kavramların ilişkisinin belirlenmesi için, psikolojik olgunluk, yaşama anlam yükleme, umut, öz anlayış, duygu düzenleme, esneklik, iyimserlik, özsaygı, psikolojik dayanıklılık, ihtiyaç doyumu ve yaşamın anlamı gibi konuların çalışılması literatürde yer alan boşluğu giderecektir. Yeni yapılacak olan ve araştırmacılar tarafından önerilen araştırmaların literatüre olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmada çalışılan kavramların daha derinlemesine incelenmesi ancak yeni çalışmaların yapılması ile mümkün olacaktır.

Araştırmanın örneklem grubunu 252 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından örneklem grubunun sayısı artırılarak yeni çalışmalar planlanabilir. Ayrıca bu çalışma lise öğrencilerine yönelik olarak yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından ergenlik döneminin başladığı ortaokul döneminde olan öğrencilerin okula bağlanmalarına ilişkin yeni araştırmalar planlanabilir. Yaşam doyumu ve pozitif – negatif duygu kavramlarının okula bağlanmaya etkisi özellikle 18 yaş üstü üniversite öğrencisi bireylerde sınanabilir. Araştırma sadece İstanbul ilinde gerçekleştirilmiştir. Farklı illerde veya farklı coğrafi bölgelerde yaşayan öğrencilere, yetişkinlere yönelik yeni çalışmalar planlanabilir. Bu şekilde bölgeler arası farklılıklar ve benzerlikler değerlendirilmiş olup ülke geneline ilişkin çıkarımlar yapılabilir.

Araştırma ile elde edilen beriler ışığında deneysel çalışmalar planlanabilir. Özellikle okulların içerisinde bulunduğu sosyal, kültürel ve ekonomik koşullar dikkate alınarak okula bağlanma üzerinde etkisi bu çalışmada ortaya konulan yaşam doyumu ve pozitif duyguyu durumlarını dikkate alarak araştırmacılar tarafından bölgesel ihtiyaçları karşılayacak olan okul temelli müdahale programları planlanıp uygulanabilir. Müdahale programları kapsamında grupta psikolojik danışma, psikoeğitim, grup rehberliği etkinlikleri, sınıf rehberliği etkinlikleri uygulanabilir. Bu kapsamda hem deneysel çalışmalar ile uygulanan programların etkililiği sınanmış olur hem de alanda çalışan okul psikolojik danışmanlarının uygulayabileceği müdahale programlarının sayısı artırılabilir. Çalışmaların yaygınlaşması okula bağlanma sürecinde alınan önlemleri güçlendireceği düşünülmektedir.

Araştırmanın çeşitli “sınırlılıkları” bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi araştırma örneklem grubudur. Bu çalışma örneklem grubunda yer alan ve yaşamına İstanbul ilinde devan eden 252 öğrenci ile sınırlıdır. Araştırma lise kademesinde yer alan dokuzuncu sınıf, onuncu sınıf ve on birinci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Araştırmaya on ikinci sınıf öğrencileri dahil edilmemiştir. 12. Sınıf öğrencilerinin sınavlara (TYT, AYT, YKS) hazırlık sürecinde olması nedeni ile araştırmaya katılmayı zaman kaybı olarak görmeleri nedeni ile gönülsüz olmaları araştırmacının bu yönde karar almasını etkilemiştir. Son olarak bu araştırma, Yaşam Doyumu Ölçeği, Okula Bağlanma Ölçeği, Pozitif – Negatif Duygu Ölçeğinin ölçekbildiği veriler ile sınırlıdır.

KAYNAKÇA

- Abraham, M. M., & Kerns, K. A. (2013). Positive and negative emotions and coping as mediators of mother-child attachment and peer relationships. *Merrill-Palmer Quarterly*, 59(4), 399-425. <https://doi.org/10.13110/merrpalmquar1982.59.4.0399>
- Amai, K. (2020). Variables affecting the school adaptation of secondary-school students who do not seek help: attachment, coping style, positivity, and prospects. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 687-702. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1717559>
- Altınsoy, F., & Özyer, K. K. (2018). Liseli ergenlerde okula aidiyet duygusu: Umutsuzluk ve yalnızlık ile ilişkileri. *Elementary Education Online*, 17(3). <https://core.ac.uk/download/pdf/230035433.pdf>
- Balak, D. (2017). *İlkokul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile akran zorbalığı ve okula aidiyet duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Bellici, N. (2015). Ortaokul öğrencilerinde okula bağlanmanın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 48-65. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128594>
- Bergin, C., & Bergin, D. (2009). Attachment in the classroom. *Educational psychology review*, 21, 141-170. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-009-9104-0>
- Blum, R. W. (2005). A case for school connectedness. *Educational leadership*, 62(7), 16-20. <https://docest.com/a-case-for-school-connectedness>
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı* (27. Baskı). Ankara: PEGEM Yayınları.
- Borelli, J. L., Crowley, M. J., David, D. H., Sbarra, D. A., Anderson, G. M., & Mayes, L. C. (2010). Attachment and emotion in school-aged children. *Emotion*, 10(4), 475. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0018490>
- Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: [10.15390/EB.2017.6573](https://doi.org/10.15390/EB.2017.6573)
- Çarkıt, E., & Yalçın, S. B. (2021). Üniversite öğrencilerinde pozitif-negatif duygu ve mükemmeliyetçiliğin yordayıcısı olarak öz anlayış. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 383-402. <https://doi.org/10.37217/tebd.697249>
- Chang, C. F., Hsieh, H. H., Huang, H. C., & Huang, Y. L. (2020). The effect of positive emotion and interpersonal relationships to adaptation of school life on high school athletic class students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(17), 6354. <https://doi.org/10.3390/ijerph17176354>
- Çıkrıkçı, Ö., & Erzen, E. (2020). Academic procrastination, school attachment, and life satisfaction: a mediation model. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 38(2), 225-242. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10942-020-00336-5>
- Çivitçi, A. (2012). Üniversite öğrencilerinde genel yaşam doyumu ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 321-336. <https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil/issue/4390/60371>
- Crawford, J. R., ve Henry, J. D. (2004). The Positive and Negative Affect Schedule (PANAS): Construct validity, measurement properties and normative data in a large non-clinical sample. *British journal of clinical psychology*, 43(3), 245-265. <https://doi.org/10.1348/0144665031752934>

- Cui, K., & To, S. M. (2021). Rural-to-urban migration, strain, and bullying perpetration: The mediating role of negative emotions, attitude toward bullying, and attachment to school. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 65(1), 24-50. <https://doi.org/10.1177/0306624X20909207>
- Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: 10.15390/EB.2017.6573
- Demir, H., & Yıldız, M. A. (2023). Ortaokul Öğrencilerinde Öz yeterlik ve Yaşam Doyumu Arasında Okula Bağlanmanın Çoklu Aracılığı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(4), 696-707. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1338002>
- Demir, R., Tanhan, A., Çiçek, İ., Yerlikaya, İ., Kurt, S. Ç., & Ünverdi, B. (2021). Yaşam kalitesinin yordayıcıları olarak psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumu. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 192-206. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021351256>
- Değirmenci, G. Y., & Mağden, D. (2017). Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli Ergenlerde Yaşam Doyumu Ve Okula Bağlanma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 31(2), 1-10. <https://journals.iku.edu.tr/yed/index.php/yed/article/view/64>
- Diener, E., Horwitz, J., & Emmons, R. A. (1985). Happiness of the very wealthy. *Social indicators research*, 16, 263-274. <https://link.springer.com/article/10.1007/bf00415126>
- Diener, E., & Diener, C. (1996). Most people are happy. *Psychological science*, 7(3), 181-185. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00354.x>
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological bulletin*, 125(2), 276. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.125.2.276>
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, 49(1), 71-75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Dikmen, A. A. (1995). İş doyumu ve yaşam doyumu ilişkisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 50(03). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/36416>
- Elmore, G. M., & Huebner, E. S. (2010). Adolescents' satisfaction with school experiences: Relationships with demographics, attachment relationships, and school engagement behavior. *Psychology in the Schools*, 47(6), 525-537. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/pits.20488>
- Flanagan, J. C. (1978). A research approach to improving our quality of life. *American psychologist*, 33(2), 138. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0003-066X.33.2.138>
- Fredrickson, B. L., & Cohn, M. A. (2008). Positive emotions. *Handbook of emotions*, 3, 777-796.
- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve negatif duygu ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(46), 19-26. <https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd1300443320000000m000226.pdf>
- Gilman, R., & Huebner, E. S. (2006). Characteristics of adolescents who report very high life satisfaction. *Journal of youth and adolescence*, 35, 293-301. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-006-9036-7>
- Gören, S. G. (2017). Çocuk ve ergenlerde okula bağlanma ile akran inançları ve duygu zorbalığı arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gümüštepe, H. (2019). Çocukların bağlanma kaygısı ile bağlanma kaçınmasının okula bağlanma ve akran ilişkilerine etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.

- Hirschi, T. (1969) *Causes of delinquency*. Berkeley: University of California Press.
- Johnson, M. K., Crosnoe, R., & Elder Jr, G. H. (2001). Students' attachment and academic engagement: The role of race and ethnicity. *Sociology of education*, 318-340. <https://doi.org/10.2307/2673138>
- Hill L. G. (2005). *Investigation of a brief measure of school attachment*. Manuscript submitted for publication.
- Huang, Y.R. (2014) *The study on positive emotions, interpersonal relations, employment abilities, and peer relationships of student clubs participants*. (Yüksek Lisans Tezi), Lunghwa University of Science and Technology, Taoyuan.
- Kale, M., & Demir, S. (2021). İlkokullarda yetiştirme programı (iyep) uygulamalarının öğrencilerin okula bağlılık düzeylerine katkısının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 161-175. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.740561>
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*, (11. baskı) Ankara. Nobel Yayınevi.
- Kennedy, J. H., & Kennedy, C. E. (2004). Attachment theory: Implications for school psychology. *Psychology in the Schools*, 41(2), 247-259. <https://doi.org/10.1002/pits.10153>
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeylerinin karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Kuyumcu, B. (2013). Üniversite öğrencilerinin pozitif ve negatif duygu durumlarının psikolojik iyi oluşlarını yordama gücü. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 62-76. https://keg.aku.edu.tr/arsiv/c6s1/KuramsalEgitimbilim_cilt6say%C3%84%C2%B11.pdf#page=70
- Libbey, H. P. (2004). Measuring student relationships to school: Attachment, bonding, connectedness, and engagement. *The Journal of school health*, 74(7), 274. <https://www.proquest.com/openview/0f6a918e2c4541efa025d61a91d41526/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2368>
- Lucktong, A., Salisbury, T. T., & Chamratrithirong, A. (2018). The impact of parental, peer and school attachment on the psychological well-being of early adolescents in Thailand. *International Journal of Adolescence and Youth*, 23(2), 235-249. <https://doi.org/10.1080/02673843.2017.1330698>
- Lyubomirsky, S., King, L., ve Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological bulletin*, 131(6), 803. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.131.6.803>
- Mouton, S. G., Jacqueline H., Robert H. M., & Juanita C. (1996). School attachment: perspectives of low attached high school students. *Educational Psychology* 16(3), 297-304. <https://doi.org/10.1080/0144341960160306>
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological science*, 6(1), 10-19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x>
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16, 134-143. <https://doi.org/10.1093/geronj/16.2.134>
- Nichols, S. L. (2008). An exploration of students' belongingness beliefs in one middle school. *The journal of experimental education*, 76(2), 145-169. <https://doi.org/10.3200/JEXE.76.2.145-169>
- Pallant, J. (2020). *SPSS kullanma kılavuzu* (3. baskı). (S. Balcı, & B. Ahi, Çev.) Anı yayınları.
- Pehlivan, B., & Özgenel, M. (2020). Farklı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin okul iklimi algıları ile okula bağlılıkları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Akademik*

- Yayınlar Dergisi (TAY Journal), 4(2), 152-166.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/tayjournal/issue/58378/798723>
- Russell, J. A., ve Carroll, J. M. (1999). On the bipolarity of positive and negative affect. *Psychological bulletin*, 125(1), 3. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.125.1.3>
- Savi, F. (2011). Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İlköğretim Online*, 10(1). <https://core.ac.uk/download/pdf/230031013.pdf>
- Savi Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: [10.15390/EB.2017.6573](https://doi.org/10.15390/EB.2017.6573)
- Soyyigit, M. K. (2022). Ergenlerin okula bağlanmalarında algılanan sosyal destek ve okulda öznel iyi oluşun rolü (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Sugimura, K., Hihara, S., Hatano, K., & Crocetti, E. (2023). Adolescents' Identity Development Predicts the Transition and the Adjustment to Tertiary Education or Work. *Journal of Youth and Adolescence*, 52(11), 2344-2356. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-023-01838-y>
- Suldo, S. M., & Shaffer, E. J. (2008). Looking beyond psychopathology: The dual-factor model of mental health in youth. *School Psychology Review*, 37(1), 52-68. <https://doi.org/10.1080/02796015.2008.12087908>
- Şahan, B., & Duy, B. (2017). Okul tükenmişliği: okula bağlanma, sosyal destek ve öz yeterliliğin yordayıcı rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1249-1270. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.297590>
- Tabachnick L.S. & Fidell, B.G. (2013) *Fidell Using Multivariate Statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston.
- Oberle, E., Schonert-Reichl, K. A., & Zumbo, B. D. (2011). Life satisfaction in early adolescence: Personal, neighborhood, school, family, and peer influences. *Journal of youth and adolescence*, 40, 889-901. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-010-9599-1>
- Özdemir, Y., & Koruklu, N. (2013). İlk ergenlikte ana-babaya bağlanma, okula bağlanma ve yaşam doyumu. *İlköğretim Online*, 12(3), 836-848. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8584/106636>
- Ünal, S., Karlıdağ, R., & Yoloğlu, S. (2001). Hekimlerde tükenmişlik ve iş doyumu düzeylerinin yaşam doyumu düzeyleri ile ilişkisi. *Klinik Psikiyatri*, 4(2), 113-118. https://jag.journalagent.com/kpd/pdfs/KPD_4_2_113_118.pdf
- Varela, J. J., De Tezanos-Pinto, P., Guzmán, P., Cuevas-Pavincich, F., Benavente, M., Furlong, M., & Alfaro, J. (2024). Covitality and life satisfaction: a multilevel analysis of bullying experiences and their relation with School attachment. *Current Psychology*, 43(4), 3771-3785. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-023-04602-4>
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.54.6.1063>
- Watson, P. J., Grisham, S. O., Trotter, M. V., & Biderman, M. D. (1984). Narcissism and empathy: Validity evidence for the Narcissistic Personality Inventory. *Journal of personality assessment*, 48(3), 301-305. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4803_12
- Watson, D., & Tellegen, A. (1985). Toward a consensual structure of mood. *Psychological bulletin*, 98(2), 219. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.98.2.219>

- Wu, C.P. (2010) *The Study on the Relationship among Positive Emotion, Interpersonal Problem Solving Attitudes, and School Life Adjustment of Junior High School Students*. (Master's Thesis) National Chiayi University, Chiayi, Taiwan.
- Yaldıran, A. (2019). *Lise öğrencilerinde siber zorbalığa maruz kalma ve okula bağlanma arasındaki ilişkinin incelenmesi: Bolu İli örneği* (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

The Predictive Role of Life Satisfaction, Positive and Negative Emotions in Adolescents' School Attachment

Abdullah Ensar Uzun^{1*}

¹Ministry of Education, Kayseri, Turkey
aensaruzun@gmail.com

*Corresponding Author

Abstract: The aim of the study is to determine the effect of “life satisfaction and positive emotions - negative emotions” on “school attachment” of adolescents who are students in secondary education institutions. Data were collected for the study during the “2023 - 2024 academic year”. The sample group is a total of 252 students continuing their education in secondary education institutions in Istanbul. The genders of the students are 130 female and 122 male. Within the scope of the study, the “personal information form” created by the researchers was first applied to the individuals in the sample group. Then, “School Attachment Scale”, “Satisfaction with Life Scale” and “Positive - Negative Emotion Scale” were used for data collection. Within the scope of the analysis of the data collected for the research, firstly, “Cronbach's Alpha” values were found for the reliability analysis of the scales. Then the skewness and kurtosis values of the scales were calculated. After the statistical findings of the participants were given, correlation and regression analyses were performed. As a result of all these procedures, it was seen that the effect of the independent variables “life satisfaction” and “positive emotion” on the dependent variable “school attachment” was significant. However, the effect of the other independent variable “negative emotion” on “school attachment” was found to be insignificant. According to the results of the research, it is seen that as students' “life satisfaction” and “positive emotions” increase, “school attachment” will increase. It was determined that the variable that contributed the most to “school attachment” was “positive emotion”.

Keywords: School Attachment, Life Satisfaction, Positive Emotion, Negative Emotion

Received: 09.05.2024
Accepted: 24.02.2025
Available Online: 30.04.2025

INTRODUCTION

Adolescence is a dynamic developmental stage in which the individual experiences various physical, emotional, and social change processes (Sugimura et al., 2023). This developmental period brings many biological, psychological, and social changes. During adolescence, individuals spend most of their time in school. For a healthy development process, it is critical for students to feel that they belong to school. The school attachment process positively supports individuals' behavioral and psychological development (Pehlivan & Özgenel, 2020). Research shows that a high level of school attachment reduces the problems experienced in the development process of the individual (Kale & Demir, 2021). Individuals who successfully overcome the school attachment process, get satisfaction from the relationships they establish at school. However, individuals with difficulties in school attachment often feel lonely (Johnson et al., 2001). The concept of school attachment is explained by Hirschi's (1969) “Social Control Theory”. According to this theory, individuals realize attachment processes with family members and other dynamics of society. One of these dynamics is educational institutions. Individuals establish social and emotional bonds with other people in schools. These bonds allow students to compare their attitudes and behaviors with those of other individuals. As a result of the comparison, the individual achieves social cohesion by exhibiting behaviors in accordance with social norms. School attachment includes various factors. These are teachers supporting toward students according to their developmental needs, liking school, and communicating with their friends (Libbey, 2004). As a result of school attachment, the individual feels belonging to the school and becomes happy (Mouton et al., 1996). Various factors facilitate school attachment. These can be listed as the social support of educators, the social support of peers at school, the school support education in accordance with the expectations of the students, and supporting students socially and culturally apart from academic activities (Blum, 2005; Mouton et al., 1996; Nichols, 2008; Soyuyigit, 2022). School attachment can be affected by different dynamics in individuals' developmental process. One of these is life satisfaction.

As a result of various studies, it has been revealed that individuals with high levels of “school attachment” have high levels of “life satisfaction” (Çakar & Karataş, 2017; Gilman & Huebner, 2006; Suldo & Shaffer, 2008; Özdemir & Koruklu, 2013). Neugarten et al. (1961) defined life satisfaction as the result obtained by comparing one's current situation and expectations from life. According to another definition, the concept of life satisfaction is defined as the feeling that occurs due to the difference between the possibilities that individuals have and the possibilities they desire. It is individuals' cognitive positive or negative evaluations indicating their satisfaction with the life process (Diener & Diener, 1996). Individuals' past experiences, present experiences, and future expectations are affected by their current life satisfaction levels (Diener et al., 1999; Flanagan, 1978; Myers & Diener, 1995). The concept of life satisfaction affects job satisfaction (Dikmen, 1995), burnout (Ünal et al., 2001), psychological well-being (Demir et al., 2021), psychological needs (Çivitçi, 2012), school attachment (Çakar & Karataş, 2017) and many other concepts. Since this study was conducted on adolescents and considering that adolescents spend most of their time at school, the effect of the concept of life satisfaction on school attachment will be evaluated by the researcher.

In order to see whether the level of school attachment is shaped according to emotional dispositions, the concepts of “positive emotion” and “negative emotion” were discussed within the scope of the study. “Positive emotion” and ‘negative emotion’ appear as the first two dimensions in studies in which emotional disposition is evaluated multidimensionally (Diener et al., 1985; Watson et al., 1984). As a result of the experiences encountered, the reactions given by individuals to reward and punishment feedback depending on psychobiological sensitivity and psychodynamic sensitivity structures lead to the formation of positive emotion and negative emotions (Watson & Tellegen, 1985). Negative emotion expresses feelings of “tension, irritability, anger, etc.”. Positive emotions express feelings such as “happiness, peace, etc.” (Crowford & Henry, 2004). People who experience positive emotions can generally establish trusting relationships and make positive interpretations and evaluations of the events encountered. In those who experience negative emotions, the process that occurs in the case of positive emotions is shaped in the opposite way (Lyubomirsky et al., 2005). “Positive” and ‘negative’ emotions are completely independent of each other. It cannot be interpreted that someone who feels “happy” will never be “unhappy” (Russell & Carroll, 1999; Kuyumcu, 2013). Positive and negative emotions experienced by individuals gain importance in fulfilling each developmental task. For example, for the school attachment process to be healthy during adolescence, it is important to feel positive emotions about school.

Studies have shown that students often experience various problems in attachment to school during adolescence (Şahan & Duy, 2017; Bellici, 2015; Kennedy & Kennedy, 2004). In order for the school attachment process experienced during adolescence to be healthy, it has been revealed as a result of research that it would be beneficial to change students' perspectives on school in a more positive direction, to increase the positive emotions experienced at school and to reduce negative emotions, that is, to increase their life satisfaction (Abraham & Kerns, 2013; Bergin & Bergin, 2019; Borelli et al., 2010; Chang et al., 2020). Considering these studies, researchers believe that there is a relationship between “positive and negative emotions” and “life satisfaction.”

A limited number of studies were found in the literature in which the concepts of “school attachment,” “life satisfaction,” and “positive and negative emotions” were discussed together. In this respect, the research will fill a gap identified by the researcher in the literature. The research also aims to answer the following questions using scientific methods.

1. What is the level of relationship between “school attachment” and “positive and negative” emotional states?
2. What is the level of relationship between “school attachment” and “life satisfaction”?
3. To what extent does “school attachment” predict “positive and negative” moods?
4. At what level does “school attachment” predict “life satisfaction”?

METHOD

Research Design

This study aims to examine the predictive role of life satisfaction and positive and negative emotions in adolescents' school attachment. The research was designed using the relational survey model since it includes “two or more variables” and aims to reveal whether there is a change between variables (Karasar, 2011). The dependent variable of the study is “school attachment”; the independent variables are “life satisfaction” and “positive and negative emotions.” The study was conducted with students in adolescence. The first criterion for inclusion in the study was determined by the researchers as “not having a psychiatric diagnosis.” Secondly, “the criterion of being between the ages of 12-16” was set. The third and final criterion was “continuing their education at the secondary level in formal education institutions.”

Study Group / Population - Sample

The target population of the research is all students continuing their education at the secondary education level in the Republic of Turkey. The sample group of the research consists of a total of 252 students in “9th (88 students) grade”, “10th (103 students) grade” and “11th (61 students) grade” who are students in Istanbul in the 2023-2024 academic year. “130 of the students are girls, and 122 of them are boys.” In order to select the individuals to be included in the sample group, the study included the participants by drawing lots over the previously determined list (Karasar, 2011).

Descriptive Statistical Findings of the Participants

“Descriptive statistical findings” of the participants are shown in Table 1. Of the “252 students” who participated in the study, “51.6% were female” and “48.4% were male.” When the grade distribution was analyzed, 34.9% were in the 9th grade, 40.9% in the 10th grade, and 24.2% in the 11th grade.

Table 1

Descriptive Statistical Findings of the Participants

Variable	Category	Frequency (N)	Percentage (%)
Gender	Female	130	51,6
	Male	122	48,4
Grade	9th grade	88	34,9
	10th grade	103	40,9
	11th grade	61	24,2
Total		252	100

“Descriptive statistical findings” related to the scales applied to the students were analyzed and shown in Table 2. According to the data obtained from the students who participated in the study, the “Life Satisfaction Scale mean score was 17.34, standard deviation value was 7.28, the smallest calculated value was 5, and the largest value was 35”. The mean score of “Positive Emotion” of students is “30,19, the standard deviation value is 9,56, the smallest calculated value is 10 and the largest value is 50.” The mean score of “Negative Emotion” of the students was “34,16, the standard deviation value was 9,08”, the minimum calculated value was 10 and the maximum calculated value was 50.” The mean score of “School Attachment Scale” is “40,37, the standard deviation value is 13,16, the calculated minimum value is 13 and the maximum value is 65.”

Table 2*Descriptive Statistical Findings Related to the Scales Applied to the Students*

Scales	N	Min.	Max.	Mean.	S.S
Satisfaction with Life Scale	252	5	35	17,34	7,28
Positive Emotion	252	10	50	30,19	9,56
Negative Emotion	252	10	50	34,16	9,08
School Attachment Scale	252	13	65	40,37	13,16

“Min.: Minimum, Max.: Maximum, Mean: Mean, S.S: Standard deviation.”

Data Collection Tools**Personal Information Form**

Within the scope of the study, a “personal information form” was prepared by the researcher to determine the socio-demographic characteristics of the individuals participating in the study. With the “Personal Information Form,” information such as “grade level,” “age,” and “gender” of the participants were obtained.

School Attachment Scale High School Form

“School Attachment Scale for Children and Adolescents High School Form” was developed by Hill (2005). The measurement tool consists of 15 items in total. The scale has a total of three sub-dimensions. These are the “teacher sub-dimension,” “friend sub-dimension,” and “school attachment sub-dimension.” The adaptation of the measurement tool to Turkish culture was carried out by Savi (2011). As a result of the reliability analysis, the “Cronbach Alpha” internal consistency coefficient was calculated as “.91” and the two-half test reliability was calculated as “.80 for the first half” and “.74 for the second half” (Savi Çakar & Karataş, 2017).

Satisfaction with Life Scale

Diener, Emmons, Laresen, and Griffin (1985) developed the model to determine the life satisfaction levels of individuals. The measurement tool consists of a total of 5 items. The scale is graded on a 7-point scale. Life satisfaction is evaluated based on the total score and has no sub-dimensions. The adaptation of the scale to Turkish culture was carried out by Köker (1991). As a result of the analysis of the scale's reliability, “Cronbach-alpha reliability coefficient $\alpha=0.76$ ” was obtained. In this study, the internal consistency coefficient was found to be $\alpha=0.77$.

Positive and Negative Emotion Scale

The scale was developed by Watson et al. (1988) to determine the positive and negative emotion levels of individuals. The scale consists of a total of 20 items. The measurement tool consists of two sub-dimensions : “positive emotion” and “negative emotion.” The adaptation of the scale to Turkish culture was carried out by Gençöz (2000). In the adaptation study of the scale, “Cronbach's Alpha” internal consistency coefficient was found to be $\alpha=0.83$ for “negative emotion” and $\alpha=0.86$ for “positive emotion.” In this study, the internal consistency coefficients were calculated as “ $\alpha=0.81$ for positive affect” and “ $\alpha=0.78$ for negative affect”.

Data Collection and Analysis

After the planning of the research process, the researchers obtained “ethics committee approval”. “Yildiz Technical University University Social and Human Sciences Ethics Committee” with the number ‘2024.05’ the report that the research is ethically appropriate was issued on 02.05.2025.

Necessary permissions were obtained from the schools determined during the data collection process. The researchers visited the schools face-to-face, and the data sets, which had previously been reproduced by the number of candidates, were applied to volunteer students. Informed consent forms were obtained from the students and their families before applying. After the data collection process was completed, the researchers used the IBM SPSS Statistics 26 version to analyze the data.

Reliability Analysis

In the study, reliability analysis was conducted for the “Satisfaction with Life Scale,” Positive and Negative Emotion Scale,” and “School Attachment Scale.” “Cronbach's Alpha” values are shown in Table 3. In the reliability analysis, “ α values should be above 0.70” (Pallant, 2020). According to this value, it was observed that the values of “all scales and sub-dimensions used in the research” were at the desired level.

Table 3

Cronbach's Alpha Values of the Scale and Subscales Used in the Study

Scales	Cronbach's Alpha	N	Skewness		Kurtosis	
			Statistics	Std. Error	Statistics	Std. Error
Satisfaction with Life Scale	0,828	5	252	,012	,153	-,568
Positive Emotion	0,872	10	252	-,423	,153	-,178
Negative Emotion	0,841	10	252	,439	,153	,598
School Attachment Scale	0,774	14	252	-,521	,153	-,242

In the study, the categorical variables of the participants were calculated as “number and percentage.” “The normal distribution of numerical variables was found by calculating skewness and kurtosis values and is shown in Table 3.” In normal distribution, “skewness values are expected to be between ± 1.5 ” (Tabachnick & Fidel, 2013). In this context, it was seen that “the scale and its sub-dimensions in Table 3 fit the normal distribution”.

Since the data obtained due to the application of the scales used in the study had normal distribution characteristics, “parametric tests” were preferred. “Pearson tests” were used in correlation analysis. The correlation coefficient was evaluated as follows; “between 0.00-0.30 is low”, “between 0.30-0.70 is medium,” and “between 0.70-1.00 is high level” (Büyüköztürk, 2020). A “multiple regression analysis” was conducted to determine the factors affecting students' “attachment to school” process. In the “multiple regression analysis” application in this model, whether the relationship between the “independent variables” and the “dependent variable” is “linear or not” was determined by looking at the scatter plots. Whether the scores were normally distributed was decided by examining the “histogram and Normal P-P Plot Graph.” The model fulfilled both linearity assumption and normal distribution assumptions. In the whole study, “significance levels of 0.05 and 0.01 values” were taken into consideration.

FINDINGS

Levels of Relationship between Variables and Sub-Dimensions Applied to Students

The relationship levels between the scale and sub-dimensions applied to the students were analyzed and shown in Table 4.

Table 4

Correlational Relationships between Variables and Sub-Dimensions Administered to Participants

Scales	Coefficient	LCA	PE	NE	SA
Satisfaction with Life Scale	r	1			
	p				
Positive Emotion	r	,539**	1,00		
	p	0,000			
Negative Emotion	r	-,306**	-,582**	1,00	
	p	0,000	0,000		
School Attachment Scale	r	,358**	,479**	-,342**	1
	p	0,000	0,000	0,000	

***p<0.05, **p<0.01, r: Correlation coefficient*

Abbreviations: LLS; Life Satisfaction, PE; Positive Emotion, NE; Negative Emotion SA School Attachment

A moderate positive correlation was found between the students' "LLS," "PE," and "SA" ($p<0.05$). A moderate positive relationship was found between "PE" and "PE" and "SA" ($p<0.05$). A moderate negative relationship was found between "NE" and "LLS," "PD," and "SA" ($p<0.05$). A moderate positive relationship was found between "SA" and "LLS" and "PE" ($p<0.05$). When these results were analyzed, it was seen that as the students' "PE" and "NE" increased, their dependency on school would increase. However, as students' "NE" increases, their dependency on school will decrease.

The Predictive Role of Satisfaction with Life, Positive and Negative Emotions in School Attachment

The study analyzed the effects of students' "Satisfaction with Life, Positive Emotion and Negative Emotion on School Attachment" by multiple regression analysis. In the model, "Life Satisfaction," "Positive Emotion," and "Negative Emotion" were determined as independent variables. The model was statistically significant in the multiple regression analysis with the independent variables, $F(3,248) = 27.50$, $p = 0.000$, $p < 0.01$. The independent variables included in the study explain 25% of the changes in students' school attachment (Table 5).

Table 5*Multiple Regression Analysis on Factors Affecting Students' School Attachment*

Variable	B	Std. error	β	T	p	Tolerance	VIF
Fixed	26,361	5,554		4,747	0,000		
Satisfaction with Life (SL)	0,256	0,118	0,142	2,169	0,031*	0,710	1,409
Positive Emotion (PE)	0,476	0,105	0,346	4,528	0,000**	0,518	1,931
Negative Emotion (NE)	-0,141	0,098	-0,097	-1,436	0,152	0,662	1,512
R=0,500	R ² =0,250		F(3,248)=27,50, p=0,000, p<0.01				

*Dependent variable: School Attachment, *p<0.05, **p<0.01*

According to the standardized regression coefficient (β), the effects of the independent variables “SA” and “PE” were found to be significant. However, the effect of “NE” was found to be insignificant. In this model, it shows that as students' “PT” and “PE” increase, students' “SA” will increase. It was seen that the most significant effect on “SA” was the students' “PE.” According to this table, the independent variables (SL, PE, NE) together explain 25% of the total variance. This information is obtained from the R² (R-square) value.

In other words, when all the values in the model are kept constant, it is seen that when “SL” and “PE” increase by one point, students' “SA” will increase by 0.142 and 0.346 times, respectively. “According to the results of the regression analysis, the regression equation (mathematical model) for the factors affecting the “SA” of the students is given below.”

$$SA=26,361+0,256SL +0,476PE$$

DISCUSSION AND CONCLUSION

According to the research results, it was seen that the effect of life satisfaction, which is an independent variable, on the dependent variable, the school attachment process, was positive and significant. Another result of the research was that the effect of positive emotion on the dependent variable, the school attachment process, was positive and significant. However, it was seen that the effect of negative emotion on the school attachment process was insignificant. This model shows that as students' life satisfaction and positive emotions increase, students' attachment to school will increase. It was seen that the most important effect on school attachment is students' positive emotions. In this section of the research, the research results were compared with other studies in the literature,, and their similarities and differences were discussed.

According to the first result of the study, the effect of life satisfaction on the school attachment process was significant. Çıkrıkçı and Özen (2020) examined the relationships between school attachment, “academic procrastination and life satisfaction” and the mediating effect of academic procrastination in their study. They reported that school attachment contributed to the increase in life satisfaction due to the study. Considering the result of this study, which showed that the effect of life satisfaction on the school attachment process was significant, the results of both studies contain similar features. Another common aspect of both studies is that they were applied to adolescent groups. Çakar and Karataş (2017) research examined whether adolescents' self-esteem, “school anger, and life satisfaction predict school attachment.” The research concluded that high life satisfaction positively affects the school attachment process. When the result of this study is considered, it is seen that the results are similar to the research of Çakar and Karataş (2017). Elmore and Huebner (2010) planned a study on middle school students. As a result of the longitudinal study, it was concluded that positive life experiences, in other words, life satisfaction, positively affect the school attachment process. The Elmore and Huebner (2010) study has similar characteristics to this study regarding the result that life satisfaction positively affects the school attachment process. The Elmore and Huebner (2010) study differs from this study in that it has a longitudinal design and was conducted on middle school students. In their study, Oberle et al.

(2011) examined the relationships between life satisfaction, optimism, and ecological assets in school (attachment to school), neighborhood (perceived neighborhood support), family (perceived parental support), and peer group (positive peer relations) in early adolescence. As a result of the study, it was concluded that there is a significant relationship between school attachment and life satisfaction. Because life satisfaction reached in this study affects the school attachment process, the results of the Oberle et al. (2011) study and this study support each other. These two studies differ in terms of sample groups. Oberle et al. (2011) conducted a study on middle school students. This study was conducted on high school students. Lucktong et al. (2017) conducted a study on the importance of "attachment (parents, peers, and school) and self-esteem on psychological well-being (i.e., total psychological difficulties, externalizing problems, internalizing problems, positive social behaviors, and life satisfaction)" among 1360 adolescents living in Thailand. As a result of the study, it was concluded that attachment to school mediates life satisfaction. Lucktong et al. (2017) have similar characteristics to this study regarding their results. Both studies were conducted on adolescents, and Lucktong et al. (2017) conducted a study on a much larger population in sample size. Varela et al. (2024) planned a study on 1697 students living in Chile. Covitality and life satisfaction: Their study on a multilevel analysis of bullying experiences and their relationship with school attachment found that the school attachment process was positively affected by students' life satisfaction. Varela et al.'s (2024) research has results similar to those of this study. Although both studies were conducted in different sociocultural regions, the fact that they yielded similar results is considered important by the researcher. Özdemir and Koruklu (2013) examined the relationship between "attachment to mother and father, attachment to school - life satisfaction" in early adolescence. As a result of the research, it was found that "attachment to school has a partial mediating role between attachment to mother and father and life satisfaction." Especially when the relationship between school attachment and life satisfaction is evaluated, the results of the Özdemir and Koruklu (2013) research and this study support each other. When the characteristics of the participants are considered, the Özdemir and Koruklu (2013) research was conducted for middle school students, and this research was designed for high school students. According to the findings of the research conducted by Değirmenci and Mağden (2017) on adolescents with mild mental retardation living in Turkey, it was concluded that there is a significant relationship between "school attachment and life satisfaction." The results of Değirmenci and Mağden (2017) and this study seem to have similar findings. As a result of their research, Demir and Yıldız (2023) examined the mediation of school attachment on life satisfaction in middle school students. According to the findings obtained from the research, positive statistically significant relationships were determined between "self-efficacy, school attachment, and life satisfaction." The study of Değirmenci and Mağden (2017) supports the results of this study. The researcher observed that this study result is in line with other studies in the literature and that there is a limited number of studies on these variables.

Another result of the research is that the effect of positive emotions on the process of attachment to school is significant. Chang et al. (2020) examined the effect of positive emotions and interpersonal relationships on adapting high school athletics class students to school life. The research revealed positive emotions positively affect students' adaptation to school life through interpersonal relationships. Chang et al.'s (2020) research and this study are similar in terms of their results. Both studies were conducted on adolescent groups. However, since the sample group of Chang et al. (2020) research reached 800 students, it is quite large in terms of the number of samples compared to this study. Huang (2014) concluded in a study he conducted in Taiwan that the positive emotions experienced by students were effective in participating in student clubs. The Huang (2014) study and this study support each other in terms of the results that positive emotions affect students' participation in school or student clubs and support attachment. Wu (2010) concluded that middle school students' positive emotions increase their adaptation to school life. Considering that school attachment is a concept related to school adjustment (Amaï, 2020), the results of both studies have similar characteristics. Bergin and Bergin (2009) concluded that secure attachment at school is associated with greater emotional regulation, social competence, willingness to undertake challenges, and lower levels of ADHD and delinquency. Considering that emotional regulation, social competence, and willingness to achieve challenges are associated with positive emotions (Fredrickson and Cohn, 2008), the Bergin and Bergin (2009) study has results similar to this study. The researcher evaluated that this study result has similar results to other studies in the literature, directly or indirectly.

According to another result of the research, it was seen that the effect of negative emotions on the school attachment process was insignificant. In their research, Savi Çakar and Karataş (2017) examined adolescents' "self-esteem, school anger, and life satisfaction" as predictors of school attachment. As a result of the research, it was concluded that negative emotions predicted the school attachment process. As a result of

this research, it was seen that negative emotions did not affect the school attachment process. Savi Çakar and Karataş (2017) differed from this study in terms of their results. Cui and To (2021) examined the mediating role of negative emotions in the attitude towards bullying and the school attachment process in implementing strain and bullying in the migration process from rural areas to cities. As a result of the study, it was concluded that negative emotions had a negative effect on school attachment. However, as a result of this research, it was seen that negative emotions did not affect school attachment. Cui and To (2021) have different characteristics from this study regarding their results. Gören (2017) examined "the relationship between peer beliefs and emotional bullying in the school attachment processes of children and adolescents" as a result of his research. As a result of the research, it was concluded that emotional bullying, that is, negative emotions, negatively affects school attachment. The results of this study differ from those of Gören (2017). The Gümüştepe (2019) study concluded that as children's negative emotions such as attachment anxiety and attachment avoidance increase, school attachment is negatively affected. Considering that there is no significant relationship between negative emotions and school attachment in this study, the Gümüştepe (2019) study and this study reached different results. As a result of the Altınsoy and Özyer (2018) study, it was concluded that negative emotions such as hopelessness and loneliness affect school attachment and that there is a significant relationship between them. Considering that the result of this study does not affect school attachment, the Altınsoy and Özyer (2018) study and this study differ in terms of results. Balak (2017) examined the "relationship between primary school students' emotional intelligence levels, peer bullying, and sense of belonging to school" in his research. As a result of the research, a negative and significant relationship was found between the students' "bullying tendency levels and sense of belonging to school," which includes negative emotions. This study found no significant relationship between negative emotions and school attachment. Balak (2017) and this study differ in terms of their results. Yaldiran (2017) examined the "relationship between exposure to cyberbullying and school attachment," including negative emotions in high school students. As a result of the research, unlike this study, a significant relationship was found between cyberbullying, including negative emotions, and school attachment. This result of the research differed from other studies in the literature. The fact that the sample groups were different, the sample size was different, and the age groups were different in some studies may affect this situation. When the "results of all studies and this study" were evaluated, the researchers made some suggestions. According to the results of the research, when studies on the concept of school attachment were examined, it was seen that there was a need for new studies that included the relationship between different variables and school attachment. For example, as a result of this research, it was concluded that life satisfaction and positive emotions were effective on school attachment. However, it was seen that negative emotions were not effective in school attachment. A gap in the literature was tried to be filled with this research result. However, school attachment is a very broad subject. It may be related to many different concepts. In order to determine the relationship between school attachment and different concepts, studying topics such as psychological maturity, attributing meaning to life, hope, self-understanding, emotion regulation, flexibility, optimism, self-esteem, psychological resilience, need satisfaction, and meaning of life will fill the gap in the literature. It is thought that new studies to be conducted and suggested by researchers will positively contribute to the literature. In addition, a more in-depth examination of the concepts studied in this study will only be possible with new studies.

The study sample group consists of 252 students. New studies can be planned by the researchers by increasing the sample group. In addition, this study was conducted on high school students. New studies can be planned by the researchers on the attachment to students' school in middle school, where adolescence begins. The effects of life satisfaction and positive-negative emotions on attachment to school can be tested, especially on university students over 18. The study was conducted only in Istanbul. New studies can be planned for students and adults living in different cities or different geographical regions. In this way, differences and similarities between regions were evaluated, and inferences can be made for the whole country. Experimental studies can be planned in light of the data obtained from the study. Considering the social, cultural, and economic conditions in which schools are located, the researchers can plan and implement the effects of life satisfaction and positive emotions on attachment to school, which were revealed in this study. Within the scope of intervention programs, group psychological counseling, psychoeducation, group guidance activities, and classroom guidance activities can be implemented. In this context, both the effectiveness of the programs implemented with experimental studies will be tested, and the number of intervention programs that school psychological counselors working in the field can implement can be increased. It is thought that the widespread use of the studies will strengthen the measures taken in attachment to school.

There are various “limitations” of the research. One of these is the research sample group. This study is limited to 252 students in the sample group who continue their lives in Istanbul. The research is limited to ninth, tenth, and eleventh-grade students in high school. Twelfth-grade students were not included in the research. The fact that 12th grade students were reluctant to participate in the research because they were preparing for exams (TYT, AYT, YKS) and saw it as a waste of time affected the researcher's decision in this direction. Finally, this research is limited to data that can be measured using the Life Satisfaction Scale, School Attachment Scale, and Positive-Negative Emotion Scale.

REFERENCES

- Abraham, M. M., & Kerns, K. A. (2013). Positive and negative emotions and coping as mediators of mother-child attachment and peer relationships. *Merrill-Palmer Quarterly*, 59(4), 399-425. <https://doi.org/10.13110/merrpalmquar1982.59.4.0399>
- Amai, K. (2020). Variables affecting the school adaptation of secondary-school students who do not seek help: attachment, coping style, positivity, and prospects. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 687-702. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1717559>
- Altınsoy, F., & Özyer, K. K. (2018). Liseli ergenlerde okula aidiyet duygusu: Umutsuzluk ve yalnızlık ile ilişkileri. *Elementary Education Online*, 17(3). <https://core.ac.uk/download/pdf/230035433.pdf>
- Balak, D. (2017). *İlkokul öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile akran zorbalığı ve okula aidiyet duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Bellici, N. (2015). Ortaokul öğrencilerinde okula bağlanmanın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 48-65. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128594>
- Bergin, C., & Bergin, D. (2009). Attachment in the classroom. *Educational psychology review*, 21, 141-170. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-009-9104-0>
- Blum, R. W. (2005). A case for school connectedness. *Educational leadership*, 62(7), 16-20. <https://docest.com/a-case-for-school-connectedness>
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı* (27. Baskı). Ankara: PEGEM Yayınları.
- Borelli, J. L., Crowley, M. J., David, D. H., Sbarra, D. A., Anderson, G. M., & Mayes, L. C. (2010). Attachment and emotion in school-aged children. *Emotion*, 10(4), 475. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0018490>
- Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: [10.15390/EB.2017.6573](https://doi.org/10.15390/EB.2017.6573)
- Çarkıt, E., & Yalçın, S. B. (2021). Üniversite öğrencilerinde pozitif-negatif duygu ve mükemmeliyetçiliğin yordayıcısı olarak öz anlayış. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(1), 383-402. <https://doi.org/10.37217/tebd.697249>
- Chang, C. F., Hsieh, H. H., Huang, H. C., & Huang, Y. L. (2020). The effect of positive emotion and interpersonal relationships to adaptation of school life on high school athletic class students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(17), 6354. <https://doi.org/10.3390/ijerph17176354>
- Çıkrıkçı, Ö., & Erzen, E. (2020). Academic procrastination, school attachment, and life satisfaction: a mediation model. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 38(2), 225-242. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10942-020-00336-5>
- Çivitçi, A. (2012). Üniversite öğrencilerinde genel yaşam doyumu ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişkiler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 321-336. <https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil/issue/4390/60371>
- Crawford, J. R., ve Henry, J. D. (2004). The Positive and Negative Affect Schedule (PANAS): Construct validity, measurement properties and normative data in a large non-clinical sample. *British journal of clinical psychology*, 43(3), 245-265. <https://doi.org/10.1348/0144665031752934>
- Cui, K., & To, S. M. (2021). Rural-to-urban migration, strain, and bullying perpetration: The mediating role of negative emotions, attitude toward bullying, and attachment to school. *International journal of*

- offender therapy and comparative criminology*, 65(1), 24-50.
<https://doi.org/10.1177/0306624X20909207>
- Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: [10.15390/EB.2017.6573](https://doi.org/10.15390/EB.2017.6573)
- Demir, H., & Yıldız, M. A. (2023). Ortaokul Öğrencilerinde Öz yeterlik ve Yaşam Doyumu Arasında Okula Bağlanmanın Çoklu Aracılığı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(4), 696-707.
<https://doi.org/10.17556/erziefd.1338002>
- Demir, R., Tanhan, A., Çiçek, İ., Yerlikaya, İ., Kurt, S. Ç., & Ünverdi, B. (2021). Yaşam kalitesinin yordayıcıları olarak psikolojik iyi oluş ve yaşam doyumu. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 192-206.
<https://doi.org/10.33308/26674874.2021351256>
- Değirmenci, G. Y., & Mağden, D. (2017). Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli Ergenlerde Yaşam Doyumu Ve Okula Bağlanma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 31(2), 1-10.
<https://journals.iku.edu.tr/yed/index.php/yed/article/view/64>
- Diener, E., Horwitz, J., & Emmons, R. A. (1985). Happiness of the very wealthy. *Social indicators research*, 16, 263-274. <https://link.springer.com/article/10.1007/bf00415126>
- Diener, E., & Diener, C. (1996). Most people are happy. *Psychological science*, 7(3), 181-185.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00354.x>
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological bulletin*, 125(2), 276. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.125.2.276>
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, 49(1), 71-75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
- Dikmen, A. A. (1995). İş doyumu ve yaşam doyumu ilişkisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 50(03).
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/36416>
- Elmore, G. M., & Huebner, E. S. (2010). Adolescents' satisfaction with school experiences: Relationships with demographics, attachment relationships, and school engagement behavior. *Psychology in the Schools*, 47(6), 525-537. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/pits.20488>
- Flanagan, J. C. (1978). A research approach to improving our quality of life. *American psychologist*, 33(2), 138. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0003-066X.33.2.138>
- Fredrickson, B. L., & Cohn, M. A. (2008). Positive emotions. *Handbook of emotions*, 3, 777-796.
- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve negatif duygu ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(46), 19-26.
<https://www.psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd1300443320000000m000226.pdf>
- Gilman, R., & Huebner, E. S. (2006). Characteristics of adolescents who report very high life satisfaction. *Journal of youth and adolescence*, 35, 293-301.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-006-9036-7>
- Gören, S. G. (2017). Çocuk ve ergenlerde okula bağlanma ile akran inançları ve duygu zorbalığı arasındaki ilişki (Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gümüštepe, H. (2019). Çocukların bağlanma kaygısı ile bağlanma kaçınmasının okula bağlanma ve akran ilişkilerine etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Hirschi, T. (1969) *Causes of delinquency*. Berkeley: University of California Press.

- Johnson, M. K., Crosnoe, R., & Elder Jr, G. H. (2001). Students' attachment and academic engagement: The role of race and ethnicity. *Sociology of education*, 318-340. <https://doi.org/10.2307/2673138>
- Hill L. G. (2005). *Investigation of a brief measure of school attachment*. Manuscript submitted for publication.
- Huang, Y.R. (2014) *The study on positive emotions, interpersonal relations, employment abilities, and peer relationships of student clubs participants*. (Yüksek Lisans Tezi), Lunghwa University of Science and Technology, Taoyuan.
- Kale, M., & Demir, S. (2021). İlkokullarda yetiştirme programı (iyep) uygulamalarının öğrencilerin okula bağlılık düzeylerine katkısının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 161-175. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.740561>
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*, (11. baskı) Ankara. Nobel Yayınevi.
- Kennedy, J. H., & Kennedy, C. E. (2004). Attachment theory: Implications for school psychology. *Psychology in the Schools*, 41(2), 247-259. <https://doi.org/10.1002/pits.10153>
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeylerinin karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Kuyumcu, B. (2013). Üniversite öğrencilerinin pozitif ve negatif duygu durumlarının psikolojik iyi oluşlarını yordama gücü. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 62-76. https://keg.aku.edu.tr/arsiv/c6s1/KuramsalEgitimbilim_cilt6say%C3%84%C2%B11.pdf#page=70
- Libbey, H. P. (2004). Measuring student relationships to school: Attachment, bonding, connectedness, and engagement. *The Journal of school health*, 74(7), 274. <https://www.proquest.com/openview/0f6a918e2c4541efa025d61a91d41526/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2368>
- Lucktong, A., Salisbury, T. T., & Chamratrithirong, A. (2018). The impact of parental, peer and school attachment on the psychological well-being of early adolescents in Thailand. *International Journal of Adolescence and Youth*, 23(2), 235-249. <https://doi.org/10.1080/02673843.2017.1330698>
- Lyubomirsky, S., King, L., ve Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological bulletin*, 131(6), 803. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.131.6.803>
- Mouton, S. G., Jacqueline H., Robert H. M., & Juanita C. (1996). School attachment: perspectives of low attached high school students. *Educational Psychology* 16(3), 297-304. <https://doi.org/10.1080/0144341960160306>
- Myers, D. G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological science*, 6(1), 10-19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x>
- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16, 134-143. <https://doi.org/10.1093/geronj/16.2.134>
- Nichols, S. L. (2008). An exploration of students' belongingness beliefs in one middle school. *The journal of experimental education*, 76(2), 145-169. <https://doi.org/10.3200/JEXE.76.2.145-169>
- Pallant, J. (2020). *SPSS kullanma kılavuzu* (3. baskı). (S. Balcı, & B. Ahi, Çev.) Anı yayınları.
- Pehlivan, B., & Özgenel, M. (2020). Farklı ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin okul iklimi algıları ile okula bağlılıkları ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 4(2), 152-166. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tayjournal/issue/58378/798723>

- Russell, J. A., ve Carroll, J. M. (1999). On the bipolarity of positive and negative affect. *Psychological bulletin*, 125(1), 3. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.125.1.3>
- Savi, F. (2011). Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İlköğretim Online*, 10(1). <https://core.ac.uk/download/pdf/230031013.pdf>
- Savi Çakar, F. S., & Karatas, Z. (2017). Adolescents' Self-Esteem, School Anger and Life Satisfaction as Predictors of Their School Attachment. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). DOI: 10.15390/EB.2017.6573
- Soyyigit, M. K. (2022). Ergenlerin okula bağlanmalarında algılanan sosyal destek ve okulda öznel iyi oluşun rolü (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Sugimura, K., Hihara, S., Hatano, K., & Crocetti, E. (2023). Adolescents' Identity Development Predicts the Transition and the Adjustment to Tertiary Education or Work. *Journal of Youth and Adolescence*, 52(11), 2344-2356. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-023-01838-y>
- Suldo, S. M., & Shaffer, E. J. (2008). Looking beyond psychopathology: The dual-factor model of mental health in youth. *School Psychology Review*, 37(1), 52-68. <https://doi.org/10.1080/02796015.2008.12087908>
- Şahan, B., & Duy, B. (2017). Okul tükenmişliği: okula bağlanma, sosyal destek ve öz yeterliliğin yordayıcı rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1249-1270. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.297590>
- Tabachnick L.S. & Fidell, B.G. (2013) *Fidell Using Multivariate Statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston.
- Oberle, E., Schonert-Reichl, K. A., & Zumbo, B. D. (2011). Life satisfaction in early adolescence: Personal, neighborhood, school, family, and peer influences. *Journal of youth and adolescence*, 40, 889-901. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10964-010-9599-1>
- Özdemir, Y., & Koruklu, N. (2013). İlk ergenlikte ana-babaya bağlanma, okula bağlanma ve yaşam doyumu. *İlköğretim Online*, 12(3), 836-848. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8584/106636>
- Ünal, S., Karlıdağ, R., & Yoloğlu, S. (2001). Hekimlerde tükenmişlik ve iş doyumu düzeylerinin yaşam doyumu düzeyleri ile ilişkisi. *Klinik Psikiyatri*, 4(2), 113-118. https://jag.journalagent.com/kpd/pdfs/KPD_4_2_113_118.pdf
- Varela, J. J., De Tezanos-Pinto, P., Guzmán, P., Cuevas-Pavincich, F., Benavente, M., Furlong, M., & Alfaro, J. (2024). Covitality and life satisfaction: a multilevel analysis of bullying experiences and their relation with School attachment. *Current Psychology*, 43(4), 3771-3785. <https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-023-04602-4>
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.54.6.1063>
- Watson, P. J., Grisham, S. O., Trotter, M. V., & Biderman, M. D. (1984). Narcissism and empathy: Validity evidence for the Narcissistic Personality Inventory. *Journal of personality assessment*, 48(3), 301-305. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4803_12
- Watson, D., & Tellegen, A. (1985). Toward a consensual structure of mood. *Psychological bulletin*, 98(2), 219. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.98.2.219>
- Wu, C.P. (2010) *The Study on the Relationship among Positive Emotion, Interpersonal Problem Solving Attitudes, and School Life Adjustment of Junior High School Students*. (Master's Thesis) National Chiayi University, Chiayi, Taiwan.

Yaldıran, A. (2019). *Lise öğrencilerinde siber zorbalığa maruz kalma ve okula bağlanma arasındaki ilişkinin incelenmesi: Bolu İli örneği* (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya.